



**Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli**

**AWANS ZAWODOWY  
NAUCZYCIELA  
- poradnik**

**Autorzy: Barbara Kutkowska, Agnieszka Rdzanek**

**Radom maj 2014 r.**

**Szanowni Państwo,**

*nauczyciel w czasie odbywania stażu uczestniczy w pracach organów szkoły, pogłębia umiejętności zawodowe i poznaje przepisy dotyczące systemu oświaty. Jego działania wieńczy ocena, wydana przez komisję kwalifikacyjną lub egzaminacyjną powołaną przez odpowiedni organ.*

*W celu ułatwienia przygotowań do dokonania prezentacji dorobku zawodowego, oddajemy w Państwa ręce poradnik zawierający propozycje i sugestie ekspertów zajmujących się awansem zawodowym nauczycieli.*

***mgr Agnieszka Kozakiewicz***

*koordynator zespołu doradców metodycznych*

*Radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli*

## SPIS TREŚCI

1.	System awansu zawodowego nauczycieli .....	3
2.	Harmonogram działań awansowych .....	11
3.	Poradnik dla nauczyciela – umiejętności i kompetencje .....	13
4.	Prezentacja dorobku przed komisją kwalifikacyjną i egzaminacyjną - porady eksperta .....	21

# 1. SYSTEM AWANSU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELI

## Cel i założenia awansu zawodowego:

- wyższe kwalifikacje kadry pedagogicznej (rozwój konkretnych kompetencji zawodowych),
- wyższa jakość pracy szkół,
- lepsze przygotowanie uczniów.

## Ubieganie się o stopień nie jest obowiązkowe.

Nauczyciel samodzielnie decyduje o tym czy i kiedy rozpocznie staż na stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, ponieważ ubieganie się o ten stopień nie jest obowiązkowe (z wyjątkiem nauczyciela stażysty).

## Przerwy między stażami:

co najmniej 2 lata

kontraktowy → mianowany

co najmniej 1 rok

mianowany → dyplomowany

**Przedłużenie stażu o czas trwania nieobecności nauczyciela w pracy dotyczy nieobecności trwającej nieprzerwanie dłużej niż 1 miesiąc, spowodowanej:**

⇓

chorobą

⇓

zwolnieniem

⇓

urlopem innym

z obowiązku

niż urlop

świadczenia pracy

wypoczynkowy

**nieobecność dłuższa niż 1 rok ⇒ ponowne odbycie stażu**

**Nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany mogą przerwać staż na swój wniosek w każdym czasie.**

**W przypadku ponownego rozpoczęcia stażu odbywają staż w pełnym wymiarze.**

**Dyrektor szkoły zapewnia nauczycielowi odbywającemu staż warunki do:**

- obserwacji zajęć dydaktycznych, wychowawczych oraz innych prowadzonych w szkole, w szczególności zajęć prowadzonych przez nauczyciela tego samego przedmiotu lub rodzaju zajęć w tej samej lub innej szkole,
- udziału w formach kształcenia ustawicznego, jeżeli wynika to z zatwierdzonego planu rozwoju zawodowego i potrzeb szkoły,
- korzystania z pomocy merytorycznej i metodycznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innych placówek i instytucji oświatowych.

### **Opiekun stażu**

Zadaniem opiekuna stażu jest udzielanie nauczycielowi pomocy, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie stażu planu rozwoju zawodowego nauczyciela oraz opracowanie projektu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

### **Dokształcanie i doskonalenie**

Formy dokształcania i doskonalenia muszą wynikać:

- z zatwierdzonego planu rozwoju,
- z potrzeb szkoły.

## Terminy

**Termin** dokonania przez dyrektora szkoły **oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu** nie może być dłuższy niż **21 dni** od dnia złożenia przez nauczyciela sprawozdania:

- w przypadku nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego – po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanym przez opiekuna stażu i po zasięgnięciu opinii rady rodziców,
- w przypadku nauczyciela mianowanego – po zasięgnięciu opinii rady rodziców

**Rada rodziców** powinna przedstawić swoją opinię w terminie **14 dni** od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonanej ocenie dorobku zawodowego nauczyciela. Nieprzedstawienie opinii rady rodziców nie wstrzymuje postępowania dokonania oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

Ocena dorobku zawodowego nauczyciela może być pozytywna lub negatywna. Ocena sporządzana jest na piśmie i zawiera uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania.

Od oceny dorobku zawodowego nauczycielowi służy **odwołanie** do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie **14 dni** od dnia jej otrzymania. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny rozpatruje odwołanie w terminie **21 dni**.

Ocena dorobku zawodowego nauczyciela ustalona przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest ostateczna.

W przypadku **niedotrzymania** przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny **terminu** rozpatrzenia odwołania, nauczyciel jest dopuszczony odpowiednio do rozmowy kwalifikacyjnej (nauczyciel stażysta), egzaminu (nauczyciel kontraktowy) lub może się ubiegać o akceptację komisji (nauczyciel mianowany).

W przypadku gdy **ostateczna ocena** dorobku zawodowego nauczyciela jest **negatywna**, ponowna ocena dorobku może być dokonana po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, jednego dodatkowego stażu w wymiarze **9 miesięcy**.

Nauczyciel, który nie uzyskał akceptacji lub nie zdał egzaminu odpowiednio przed komisjami, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy, z tym że:

- 1) nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy mogą przystąpić ponownie odpowiednio do rozmowy z komisją kwalifikacyjną lub do egzaminu przed komisją egzaminacyjną tylko jeden raz w danej szkole;**
- 2) nauczyciel mianowany w przypadku powtórnego nieuzyskania akceptacji przed kolejnym ubieganiem się o uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej jest obowiązany do odbycia stażu w pełnym wymiarze ( 2 lata i 9 m-cy) .**

Nauczyciele, którzy nie uzyskali akceptacji lub nie zdali egzaminu, mogą ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego po upływie roku.

## **Postępowanie zmierzające do nadania stopnia awansu nauczyciela:**

- wniosek nauczyciela skierowany odpowiednio do: dyrektora szkoły; marszałka, starosty, prezydenta (burmistrza, wójta) ; organu sprawującego nadzór pedagogiczny – o podjęcie postępowania egzaminacyjnego,
- analiza wniosku wraz z załączoną dokumentacją,
- powołanie komisji egzaminacyjnej:
  - dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela

- kontraktowego – powołuje dyrektor,
- dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego – powołuje organ prowadzący szkołę,
- dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego – powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

## **Termin składania wniosków o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego/egzaminacyjnego:**

### **nauczyciel kontraktowy**

w roku uzyskania pozytywnej  
oceny dorobku zawodowego  
za okres stażu

### **nauczyciel mianowany**

w ciągu 3 lat od dnia uzyskania  
pozytywnej oceny dorobku  
za okres stażu

W przypadku niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci obowiązani są do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

## **Dwa terminy wydawania decyzji administracyjnych**

- do 31 sierpnia - wnioski złożone do 30 czerwca,
- do 31 grudnia - wnioski złożone do 31 października.



## Egzamin

Egzamin na stopień nauczyciela mianowanego decyduje o zakwalifikowaniu do grupy nauczycieli **w pełni uprawnionych do korzystania ze wszystkich przywilejów nauczycielskich.**

## Komisje

**Komisja kwalifikacyjna** przeprowadza rozmowę kwalifikacyjną, podczas której **nauczyciel stażysta ubiegający się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego:**

- przedstawia sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego,
- odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wymagań określonych w § 6 ust. 2.

**Skład komisji kwalifikacyjnej** (powołuje dyrektor szkoły):

- dyrektor (wicedyrektor) szkoły – przewodniczący,
- przewodniczący zespołu przedmiotowego (wychowawczego), lub inny nauczyciel mianowany lub dyplomowany (lub kontraktowy),
- opiekun stażu,
- na wniosek nauczyciela – przedstawiciel związku zawodowego wskazany przez właściwy organ statutowy związku.

**Komisja egzaminacyjna** przeprowadza egzamin, w czasie którego **nauczyciel kontraktowy ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego:**

- dokonuje prezentacji dorobku zawodowego,
- odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wymagań określonych w § 7 ust. 2 rozporządzenia.

**Skład komisji egzaminacyjnej** (powołuje organ prowadzący szkołę):

- przedstawiciel organu prowadzącego szkołę – przewodniczący,
- przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny,
- dyrektor szkoły,
- dwaj eksperci z listy prowadzonej przez MEN,
- na wniosek nauczyciela – przedstawiciel związku zawodowego wskazany przez właściwy organ statutowy związku.

**Komisja kwalifikacyjna** analizuje dorobek zawodowy **nauczyciela mianowanego ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego** na podstawie przedłożonej przez nauczyciela dokumentacji oraz przeprowadzonej rozmowy, podczas której nauczyciel odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wpływu działań i zadań zrealizowanych przez nauczyciela w okresie stażu na podniesienie jakości pracy szkoły, w której nauczyciel odbywał staż.

**Skład komisji kwalifikacyjnej** (powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny):

- przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny – przewodniczący,
- dyrektor szkoły, z wyjątkiem przypadku, gdy o awans ubiega się dyrektor szkoły,
- trzech ekspertów z listy prowadzonej przez MEN,
- na wniosek nauczyciela – przedstawiciel związku zawodowego wskazany przez właściwy organ statutowy związku.

## **Nadanie stopnia awansu nauczyciela**

Po przeprowadzeniu postępowania, decyzja w sprawie nadania stopnia awansu zawodowego **jest decyzją o charakterze konstytutywnym** (tworzącym nowy stan prawny); organ nadaje stopień awansu z dniem określonym w decyzji.

## **Zmiana aktu nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela**

Nauczycielowi, który w trakcie pracy zawodowej uzyskał wyższy poziom wykształcenia niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, dyrektor szkoły lub odpowiedni organ, który wydał ten akt, wydaje na wniosek nauczyciela nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego, uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

### **Podstawa prawna:**

- **Ustawa z dnia 26 stycznia – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz.674 ze zm.),**
- **Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity – załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 stycznia 2013 r. Dz. U. poz. 267)**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. 2013 r., poz. 393 ).**

## 2. Harmonogram działań awansowych

TERMIN	CZYNNOŚCI		UWAGI
	NAUCZYCIELA	DYREKTORA	
początek roku szkolnego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć	złożenie wniosku o rozpoczęcie stażu; dołączenie do wniosku projektu planu rozwoju zawodowego – dotyczy kontraktowego i mianowanego	przydzielenie opiekuna stażu nauczycielowi kontraktowemu	
w ciągu 20 dni od dnia rozpoczęcia zajęć	nauczyciel stażysta nie składa wniosku o rozpoczęcie stażu tylko przedkłada projekt planu rozwoju zawodowego	przydzielenie opiekuna stażu nauczycielowi stażyście	
w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć		zatwierdzenie projektu planu rozwoju zawodowego	dyrektor może zwrócić nauczycielowi projekt planu rozwoju zawodowego do poprawy ze wskazaniem, w formie pisemnej, zakresu niezbędnych zmian
staż	realizacja działań zaplanowanych w planie rozwoju zawodowego	zapewnienie warunków do: obserwacji zajęć, udziału w formach kształcenia, korzystania z pomocy merytorycznej i metodycznej	Dyrektor szkoły może pisemnie zobowiązać nauczyciela do zmiany planu rozwoju lub zmienić nauczycielowi opiekuna stażu. Nauczyciel może wprowadzić zmiany w planie rozwoju za zgodą dyrektora.

TERMIN	CZYNNOŚCI		UWAGI
	NAUCZYCIELA	DYREKTORA	
W ciągu 30 dni od dnia zakończenia stażu	złożenie sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego		Opiekun stażu przedstawia dyrektorowi projekt oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu w terminie 14 dni od dnia zakończenia stażu przez nauczyciela.
W ciągu 21 dni od dnia złożenia sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego		ustalenie oceny dorobku zawodowego	W przypadku nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego – po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanym przez opiekuna stażu i po zasięgnięciu opinii rady rodziców.  W przypadku nauczyciela mianowanego – po zasięgnięciu opinii rady rodziców
w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu	złożenie wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego – nauczyciel stażysta i kontraktowy	Dyrektor szkoły lub właściwy organ przeprowadza analizę formalną wniosku i dokumentacji i w przypadku stwierdzenia braków wzywa do ich usunięcia w terminie 14 dni	W przypadku niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci obowiązani są do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

## 3. PORADNIK DLA NAUCZYCIELA

### Umiejętności i kompetencje

Nauczyciel ubiegający się o **awans** powinien wykazać się następującymi umiejętnościami i kompetencjami:

#### **Kompetencje merytoryczne (rzeczowe)**

Kompetencje merytoryczne zdobywa nauczyciel w trakcie studiów danego przedmiotu (bloku przedmiotów), a także poprzez ustawiczne samokształcenie w tym zakresie.

#### **Kompetencje psychologiczno-pedagogiczne**

Nauczyciel musi posiadać wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej i wychowawczej, a także umiejętności wykorzystania tej wiedzy dla poznawania uczniów, organizowania procesu kształcenia i wychowania w szkole.

#### **Kompetencje diagnostyczne, związane z poznawaniem uczniów i ich środowiska**

Kompetencje te dotyczą sposobów poznawania ucznia i jego środowiska. Obok cech rozwojowych i indywidualnych uczniów konieczne jest również poznanie ich środowiska społeczno-wychowawczego, zwłaszcza zaś ich rodziny i grupy rówieśniczej.

#### **Kompetencje dydaktyczno-metodyczne**

Wiedza na temat istoty, zasad i metod realizacji procesu kształcenia, zespół czynności nauczyciela i uczniów, w którym nauczyciel przede wszystkim stwarza warunki do samodzielnego zdobywania wiedzy przez uczniów oraz uruchamiania różnego rodzaju aktywności.

#### **Kompetencje dotyczące kontrolowania, oceniania osiągnięć uczniów i pomiaru jakościowego pracy szkoły**

Kompetentny nauczyciel potrafi:

- dobrać narzędzia ewaluacji procesu dydaktycznego,
- wytworzyć narzędzia diagnozy odpowiednio do rodzaju podejmowanych decyzji dydaktycznych,
- stosować narzędzia pomiaru osiągnięć uczniów oraz interpretować uzyskane przez nich wyniki,
- wykorzystywać wyniki ewaluacji osiągnięć uczniów,
- zbudować trafne, oparte na pomiarze, procedury oceniania osiągnięć uczniów wyrażone w stopniach szkolnych,
- przedstawiać wyniki ewaluacji uczniom, rodzicom, dyrekcji szkoły i innym nauczycielom,
- rozpoznać nieetyczne, nierealne i niewłaściwe metody badania osiągnięć szkolnych uczniów.

**Kompetencje te określone zostały w rozporządzeniu w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli:**

- **Nauczyciel stażysta ubiegający się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego w okresie odbywania stażu powinien w szczególności:**

1) poznawać organizację, zadania i zasady funkcjonowania szkoły, w tym:

- a) przepisy związane z funkcjonowaniem szkoły,
- b) sposób prowadzenia dokumentacji obowiązującej w szkole,
- c) przepisy dotyczące zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy;

2) uczestniczyć jako obserwator w zajęciach prowadzonych przez opiekuna stażu lub innych nauczycieli, w wymiarze co najmniej jednej godziny zajęć w miesiącu, oraz omawiać z prowadzącym obserwowane zajęcia;

3) prowadzić zajęcia z uczniami, w obecności opiekuna stażu lub dyrektora szkoły, w wymiarze co najmniej jednej godziny zajęć w miesiącu, oraz omawiać je z osobą, w obecności której zajęcia zostały przeprowadzone;

4) uczestniczyć w wewnątrzszkolnych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli.

- **Wymagania niezbędne do uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego obejmują:**

1) znajomość organizacji, zadań i zasad funkcjonowania szkoły, w której nauczyciel odbywał staż;

2) umiejętność prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację statutowych zadań szkoły, w której nauczyciel odbywał staż;

3) znajomość środowiska uczniów, ich problemów oraz umiejętność współpracy ze środowiskiem uczniów;

4) umiejętność omawiania prowadzonych i obserwowanych zajęć.

- **Nauczyciel kontraktowy ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego w okresie odbywania stażu powinien w szczególności:**

1) uczestniczyć w pracach organów szkoły związanych z realizacją zadań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych lub innych wynikających ze statutu szkoły oraz potrzeb szkoły i środowiska lokalnego,

2) pogłębiać wiedzę i umiejętności zawodowe, samodzielnie lub przez udział w różnych formach kształcenia ustawicznego,

3) poznawać przepisy dotyczące systemu oświaty, a w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela – przepisy dotyczące postępowania w sprawach nieletnich, w zakresie funkcjonowania szkoły – z uwzględnieniem specyfiki typu i rodzaju szkoły, w której odbywa staż.



- **Wymagania niezbędne do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego obejmują:**

- 1) umiejętność organizacji i doskonalenia warsztatu pracy, dokonywania ewaluacji własnych działań, a także oceniania ich skuteczności i dokonywania zmian w tych działaniach;
- 2) umiejętność uwzględniania w pracy potrzeb rozwojowych uczniów, problematyki środowiska lokalnego oraz współczesnych problemów społecznych i cywilizacyjnych;
- 3) umiejętność wykorzystywania w pracy technologii informacyjnej i komunikacyjnej;
- 4) umiejętność zastosowania wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki oraz ogólnych zagadnień z zakresu oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich w rozwiązywaniu problemów związanych z zakresem realizowanych przez nauczyciela zadań;
- 5) umiejętność posługiwania się przepisami dotyczącymi systemu oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich w zakresie funkcjonowania szkoły, w której nauczyciel odbywał staż.

- **Nauczyciel mianowany ubiegający się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego w okresie odbywania stażu powinien w szczególności:**

- 1) podejmować działania mające na celu doskonalenie warsztatu i metod pracy, w tym doskonalenie umiejętności stosowania technologii informacyjnej i komunikacyjnej,
- 2) realizować zadania służące podniesieniu jakości pracy szkoły,
- 3) pogłębiać wiedzę i umiejętności służące własnemu rozwojowi oraz podniesieniu jakości pracy szkoły, samodzielnie lub przez udział w różnych formach kształcenia ustawicznego – z uwzględnieniem specyfiki typu i rodzaju szkoły, w której odbywa staż.

● **Wymagania niezbędne do uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego obejmują:**

1) uzyskanie pozytywnych efektów w pracy dydaktycznej, wychowawczej lub opiekuńczej na skutek wdrożenia działań mających na celu doskonalenie pracy własnej i podniesienie jakości pracy szkoły, a w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 1–3 Karty Nauczyciela – uzyskanie pozytywnych efektów w zakresie realizacji zadań odpowiednio na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich, w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją;

2) wykorzystywanie w pracy technologii informacyjnej i komunikacyjnej;

3) umiejętność dzielenia się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami, w tym przez prowadzenie otwartych zajęć, w szczególności dla nauczycieli stażystów i nauczycieli kontraktowych, prowadzenie zajęć dla nauczycieli w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego lub innych zajęć;

4) realizację co najmniej trzech z następujących zadań:

a) opracowanie i wdrożenie programu działań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych lub innych związanych odpowiednio z oświatą, pomocą społeczną lub postępowaniem w sprawach nieletnich,

b) wykonywanie zadań doradcy metodycznego, egzaminatora okręgowej komisji egzaminacyjnej, eksperta komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy, rzeczoznawcy do spraw podręczników, a w przypadku nauczycieli szkół artystycznych – także konsultanta Centrum Edukacji Artystycznej,

c) poszerzenie zakresu działań szkoły, w szczególności dotyczących zadań dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych,

d) uzyskanie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie zaawansowanym, a w przypadku nauczycieli języków obcych – uzyskanie umiejętności posługiwania się drugim językiem obcym na poziomie zaawansowanym,

e) wykonywanie zadań na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich we współpracy z innymi osobami, instytucjami samorządowymi lub innymi podmiotami,

f) uzyskanie innych znaczących osiągnięć w pracy zawodowej;

5) umiejętność rozpoznawania i rozwiązywania problemów edukacyjnych, wychowawczych lub innych, z uwzględnieniem specyfiki typu i rodzaju szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony.

## **Dokumentacja załączona do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego obejmuje:**

**1) poświadczone kopie dokumentów** potwierdzających posiadane kwalifikacje zawodowe, a w przypadku nauczyciela kontraktowego lub nauczyciela mianowanego także poświadczoną kopię aktu nadania stopnia awansu zawodowego;

**2) zaświadczenie dyrektora szkoły** zawierające informacje o:

a) wymiarze zatrudnienia nauczyciela oraz nauczonym przez niego przedmiocie lub rodzaju prowadzonych zajęć w dniu wydania zaświadczenia oraz w okresie odbywania stażu; w przypadku nauczyciela, który w okresie odbywania stażu zmienił miejsce zatrudnienia, oraz nauczyciela zatrudnionego w kilku szkołach, w każdej w wymiarze niższym niż połowa obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie w wymiarze co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru zajęć, należy załączyć zaświadczenia ze wszystkich szkół, w których nauczyciel był zatrudniony w okresie stażu,

b) dacie zatwierdzenia planu rozwoju zawodowego nauczyciela,

c) dacie złożenia przez nauczyciela sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego,

d) uzyskanej przez nauczyciela ocenie dorobku zawodowego za okres stażu oraz dacie jej dokonania, a w przypadku nauczyciela, który w okresie odbywania

stażu zmienił miejsce zatrudnienia – także o ocenie dorobku zawodowego za okres stażu odbytego w poprzednim miejscu zatrudnienia;

**3) w przypadku nauczyciela mianowanego:**

a) opis i analizę realizacji wymagań określonych w § 8 ust. 2 rozporządzenie, w szczególności ze wskazaniem uzyskanych efektów,

b) poświadczoną kopię dyplomu lub świadectwa potwierdzającego zaawansowaną znajomość języka obcego w rozumieniu przepisów w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli – jeżeli nauczyciel realizował zadanie związane uzyskaniem umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie zaawansowanym.

**Dokumentacja składana przez nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 1–3 Karty Nauczyciela (dot. dyrektora szkoły, nauczyciela zatrudnionego w urzędach na stanowisku wymagającym kwalifikacji pedagogicznych, nauczyciela oddelegowanego do pracy w związkach zawodowych itp), załączona do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego, obejmuje:**

1) **poświadczone kopie dokumentów** potwierdzających posiadane kwalifikacje zawodowe, a w przypadku nauczyciela kontraktowego lub nauczyciela mianowanego także poświadczoną kopię aktu nadania stopnia awansu zawodowego;

2) **zaświadczenie pracodawcy** o spełnieniu wymagań dotyczących okresów pracy, urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy, wymaganych do złożenia wniosku, jeżeli okresów tych nie można udokumentować na podstawie świadectw pracy;

3) w przypadku **nauczyciela mianowanego** – dokumentację, o której mowa wyżej ;

4) w przypadku **nauczyciela, któremu powierzono stanowisko dyrektora** szkoły – sprawozdanie z ostatnich 3 lat pracy obejmujące w szczególności charakterystykę i rozwój kierowanej przez niego szkoły w tym okresie, z uwzględnieniem efektów kształcenia i wychowania, a także wyróżniającą ocenę pracy uzyskaną w okresie zajmowania stanowiska dyrektora szkoły, z zastrzeżeniem pkt 7 rozporządzenia;

5) w przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 K. N. (nauczyciele zatrudnieni na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne) – sprawozdanie z ostatnich 3 lat pracy zawierające informację o sposobie realizacji zadań związanych z zajmowanym stanowiskiem, z zastrzeżeniem pkt 7 rozporządzenia;

6) w przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3 K. N. (nauczyciele urlopowani do pracy w związkach zawodowych) – sprawozdanie z realizacji, w okresie ostatnich 3 lat, zadań odpowiednio na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich – potwierdzone przez właściwy organ organizacji związkowej, w której nauczyciel pełni funkcję z wyboru, z zastrzeżeniem pkt 7 rozporządzenia;

7) w przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 9e ust. 5 K. N. (powierzenie funkcji w trakcie stażu, urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy) – odpowiednio dokumenty, o których mowa w pkt 4–6 rozporządzenia, a także:

a) zaświadczenie dyrektora szkoły o wymiarze zatrudnienia nauczyciela oraz nauczaniem przez niego przedmiocie lub rodzaju prowadzonych zajęć w okresie odbywania stażu; w przypadku nauczyciela, który w okresie odbywania stażu zmienił miejsce zatrudnienia, oraz nauczyciela zatrudnionego w kilku szkołach, w każdej w wymiarze niższym niż połowa obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie w wymiarze co najmniej połowy obowiązkowego wymiaru zajęć, należy załączyć zaświadczenia ze wszystkich szkół, w których nauczyciel był zatrudniony w okresie stażu,

b) zatwierdzony plan rozwoju zawodowego nauczyciela oraz sprawozdanie z jego realizacji.

## 4. PREZENTACJA DOROBKU PRZED KOMISJĄ EGZAMINACYJNĄ - porady eksperta

### Spotkanie z komisją wymaga umiejętności:

- prezentacji,
- autoprezentacji,
- radzenia sobie ze stresem.

### W trakcie egzaminu Twoim celem jest:

- **zaprezentowanie komisji dorobku zawodowego;**
- **przekonanie komisji o kompetencji, wiarygodności i przydatności zawodowej, tak, by komisja miała podstawy do podjęcia decyzji o zaliczeniu egzaminu - w efekcie uzyskasz możliwość awansu zawodowego.**

### Zastanów się:

- **Kim jesteś:**  
Jaka jest Twoja droga zawodowa?  
Jak opisałbyś swoją zawodową tożsamość?  
Jak siebie oceniasz?
- **Co zamierzasz powiedzieć:**  
Co będzie przedmiotem (treścią) prezentacji?  
Jakie zasoby wiedzy posiadasz?  
Na jakie pytania komisji z pewnością będziesz potrafił odpowiedzieć?
- **W jakiej formie chcesz zaprezentować swój dorobek komisji i jaką strukturę chcesz nadać prezentacji?**
- Jak przedstawić własny **wizerunek** zawodowy?

## Zastanów się także:

- **Jak wywrzeć wrażenie osoby kompetentnej, wiarygodnej?**  
Jakie wrażenia wywierasz na ludziach? W jaki sposób to robisz?  
Jak możesz pokierować swoją autoprezentacją?  
Jak radzisz sobie ze stresem egzaminacyjnym?
- **Jak budujesz kontakt między Tobą i Twoim audytorium?**  
W jaki sposób reagujesz na pytania i komentarze Twoich słuchaczy?
- **W jaki sposób wyobrażasz sobie prezentację dorobku przed komisją?**  
W jaki sposób zamierzasz urozmaicić swoje wystąpienie?

## Prezentacja dorobku zawodowego

W sprawozdaniu z realizacji planu rozwoju zawodowego i prezentacji dorobku zawodowego należy wziąć pod uwagę:

- układ podkreślający zawartość merytoryczną,
  - urozmaicenia prezentacji podwyższające jej atrakcyjność,
- ale nie przesłaniające jej zawartości merytorycznej,
- sposób formułowania odpowiedzi na pytania komisji.

**Treść prezentacji** dorobku zawodowego powinna:

- przedstawić stopień realizacji planu rozwoju zawodowego za okres stażu,
- wskazywać wypełnienie powinności i spełnienie wymagań egzaminacyjnych zawartych w rozporządzeniu o awansie,
- zawierać odniesienia do indywidualnej koncepcji rozwoju zawodowego i własnych potrzeb nauczyciela w tym zakresie,
- odnosić się do potrzeb szkoły,
- zawierać przykłady z dorobku zawodowego nauczyciela,

- podkreślać kompetencje, szczególnie ważne z punktu widzenia pracy zawodowej;
- odwoływać się do przeszłości i perspektywy dalszego rozwoju.

### **Koncepcje przedstawienia własnego dorobku:**

- **ujęcie chronologiczne** - omówienie kolejnych etapów realizacji planu rozwoju zawodowego w takiej kolejności, jak po sobie następowały,
- **ujęcie logiczne** - prezentacja jest odpowiedzią na postawione sobie zadania (wynikające z przepisów, potrzeb placówki oraz własnych). Prezentację porządkuje struktura „zadanie – potrzeba - odpowiedź na potrzebę”.
- **ujęcie problemowe** organizuje prezentację wokół złożonego problemu w placówce np. „pomoc dzieciom z rodzin patologicznych”, „praca z dziećmi z różnego rodzaju dysfunkcjami” lub wokół celu rozwoju zawodowego, któremu podporządkowałaś swoje działania. **Pokazujesz Twój indywidualny rozwój zawodowy jako wkład w rozwiązanie problemu placówki.** W omawianiu ważnych elementów realizacji planu rozwoju każdorazowo odwołujesz się do głównego problemu.

### **Urozmaicenie toku prezentacji:**

- pomaga utrzymać uwagę członków komisji na prezentacji,
- sprzyja zapamiętywaniu przez członków komisji treści przedstawionych w prezentacji z punktu widzenia późniejszej oceny,
- podwyższa atrakcyjność i ocenę prezentacji.

### **Prezentację urozmaicić mogą:**

- interesujące przykłady i ciekawostki (np. prace uczniów),
- statystyki i wykresy ilustrujące przedstawiane problemy,



- zdjęcia, nagrania audio i video będące uzupełnieniem (sprawdź, czy miejsce, w którym odbywać się będzie egzamin jest przygotowane do prezentacji nagrań).

## **WAŻNE!**

### **Prezentacja powinna :**

- być możliwie krótka,
- mieć jasną i przejrzystą strukturę.

### **Pytania komisji dotyczyć będą:**

- zaprezentowanego i udokumentowanego dorobku za okres stażu,
- wiedzy psychologicznej, pedagogicznej i dydaktycznej odnoszącej się do specyfiki zadań zrealizowanych w planie rozwoju,
- znajomości podstaw prawa oświatowego i umiejętności ich stosowania.

## **WAŻNE!**

Odpowiedzi na pytania komisji dotyczące wiedzy powinny być formułowane w oparciu o doświadczenia **Twojej** praktyki i dorobku zawodowego oraz powinny prezentować w jaki sposób nabyta wiedza (z wykorzystanych przez **Ciebie** źródeł) wpłynęła na **Twój** rozwój zawodowy.